మా కాంతం

కాంతం నామీద విరోధం కట్టింది. పెద్ద యుద్ధం జరిగింది. ఆమె ఆఖరుకు అశ్రుధారాస్త్రము ప్రయోగించింది.

అంతవరకు ఎందుకొచ్చిందంటారు ! అసలు, నేను మీకు మూడు ముక్కలలో చెప్పేస్తాను. కాంతం నన్నే వట్టి తెలివితక్కువ నాగన్నక్రింద కట్టేస్తుంది. ఏదో నేను బి.ఏ. దాకా చదువుకొన్నానా! కొద్దో గొప్పో తెలుగు వాఙ్మయంలో కూడా నాకు పరిచయం ఉందా. కవిత్వం చెప్పలేకపోయినా పద్యం అర్థం చేసుకోగలను గదా మరి నన్ను బట్టుకొని వట్టి తెలివి తక్కువ పుల్లాయి క్రింద జూస్తేవళ్ళు మండదూ ? నా వళ్ళు మండి నేను నాలుగూ అనేశాను.

ఈ విషయంలోనే కాదు ప్రతి విషయంలో నన్ను గూర్చి సగౌరవంగా ప్రవర్తించదు. నేను బజారుకు వెళ్ళితే సరిగా బేరం చెయ్యందే ఏ వస్తువును తీసికొనిరాను. అయితే ఒక డబ్బు ఎక్కువయినా మంచి సరుకు తెస్తాను. రెండు మూడు కొట్లు చూచి అక్కడ కొనేవాళ్ళని విచారించి ధర తెలిసికొని మరీ కొంటాను. అటువంటి సమయంలో ఎంత మంచి వంకాయలు తెచ్చినా ఇంటికి రావడంతోనే ఎబ్బే ! ఇవ్వేమి వంకాయలు గట్టిగా రాళ్ళలాగ ఉన్నవి. కసరెక్కినవి. ఎవ్వరో మీకు టోపీ వేశారు. సీతమ్మ కొన్నది వంకాయలు ! ఎల్లా ఉన్నవి అనుకొన్నారు ? లేత మొవ్వలు, కూర వండితే వెన్నలాగ ఉంటుంది. మీరు ఏం దెచ్చినా అంతే అంటుంది. అని అంతతో ఊరుకోక ఎంతకు కొన్నారు అంటుంది. నేను అబద్ధం ఏమని చెప్పేది. అర్థ పావలాకు కొన్నాను సవాశేరు అని చెప్పేస్తాను. అప్పటికి ఒక అర్థణా తగ్గించే చెప్తాను. వెంటనే అయ్యో! అయ్యో ! అర్థపావలే ? సీతమ్మ అణన్నరకే కొన్నది. ఇంటికొచ్చి అణన్నరకే యిచ్చి వెళ్ళుతుంటే మీరు బేడా పెట్టికొని పైగా అర్థణా కూలి కూడా ఇచ్చారు. ఇంకేమి సంసారం ఇంకేమి పొదుపు" అని సాధింపు మొదలు పెడుతుంది.

అటువంటి సమయంలో నాకు అరకాలిమంట నెత్తికొస్తుంది. జగన్నాథం కూడా యిలాగే కొన్నాడే. పైగా యిద్దరు ముగ్గురు కొంటుండగా చూచాము. అంటే

“ఇద్దరు ముగ్గురు కొనాల్సిందే. జగన్నాథం ఉండనే ఉన్నాడు మీకు తోడు డబ్బు తగలెయ్యటానికి అంటుంది. “దానితో వళ్ళు మండుతుంది. నేను చేసిందంతా తెలివితక్కువ బేరం కావాలి ! జగన్నాథం తెలివితక్కువవాడే ! తాను ఒక్కడే మేధావి కాబోలు ! పైన అంతా నన్ను గౌరవిస్తారు. ఇంట్లో నన్ను జూస్తే ఇంత అగౌరవం. అందుచే వళ్ళు మండి నాలుగు మాటలూ అన్నాను. అది పోట్లాటకు కారణం.

ఇప్పుడే కాదు ఇదివరలోను ఇలాగే జరిగింది. నెల ఆఖరకు జీతం వచ్చింది. ఆ రోజు కాంతానికి మంచి చీర కొనిపెడదామని బుద్ధి పుట్టింది. చాలా సరదాగా బజారుకు వెళ్ళి చీరలు బేరం చేశాను. కొర్నాటి చీరలు పునహా చీరలు కొనలేక సంసారపక్షంలో పట్టంచుచీర ఒకటి పన్నెండు రూపాయలకు కొన్నాను. ఆ చీర నాకెంతో బాగున్నది. ముచ్చటపడి కొన్నాను. ఎప్పుడు తీసుకొని వెళ్ళి కాంతానికి చూపుదామా అని ఆదుర్దా ఎక్కువయింది. ఎప్పుడు జీతం వచ్చినా ఏదో ఒక రెవికగుడ్డో పకోడీల పొట్లమో కాంతానికి తీసుకొని వెళ్ళే అలవాటు. ఆరోజు పన్నెండు రూపాయలు చీర కట్టుకొంటే ఎంత సంతోషిస్తుందో నాకేమి బహుమానమిస్తుందో అనుకుంటూ ఆ చీర కట్టుకొంటే కాంతం ఎలా వుంటుందో అని గుటకవేస్తూ ఇంటికి వచ్చాను గడపలోనే కాంతం కనిపించింది.

కాంతం ఇవ్వాళ నీకో మంచి బహుమానం తెచ్చాను ఏమిస్తావు.

– ఏమిటో చెప్పండి.

– ఏమిస్తావు చెప్పు.

– ఏమిటి చెప్పేది ఇంట్లో వుండనిస్తా చూపించండి వెనక దాచుకొంటారేమి. అయినా మీ కిచ్చేదేమిటి మా కిచ్చే బహుమానం తెలియదా పకోడి పొట్లమేగా ?

– అదిగాదు గొప్ప బహుమానం తెచ్చాను ఏమిస్తావో చెబితేనేగాని చూపను.

– చూపరు. మీరు చూపకుండా నేనే చెప్పేస్తాను.

కాంతం చెప్పేస్తానన్నది ఎలా చెప్పేస్తుంది చెపుమా !

ఎవరైనా స్కూలు కుర్రాడు చెప్పేశాడా అని అనుమానం కలిగింది. అలా

జరుగుతుంటుంది లెండి. స్కూలు కుర్రాళ్ళు కొంతమంది మా ఇంటి ప్రక్కనే వున్నారు. స్కూల్లో జరిగిన ప్రతి విషయం ఇంట్లో ఇట్టే ఊదేస్తారు.

ఇంటికి రావటంతోనే కాంతం "ఏమండోయి యివ్వాళ పంతులుగారిని రాముడు ఎదిరించాడట" (అసలు ఏడిపించాడని కుర్రాళ్లు చెప్పి ఉంటారు) అని ఇవ్వాళ పంతులు గారికి పరాభవం కలిగిందిట అని అంటుంది.

– నీ మొఖం కాదూ నాకేమి పరాభవం అని నేను

– నా దగ్గిర దాచబోకండి. మీకు జరిగిన పరాభవం నాకు తెలుసును "ఆర్యుల ఆహారం ఏమిటిరా" అని మీరు అడిగారట. వాళ్ళు పండ్లు కాయలు అని అన్నారట. ఇంకేమి తినేవాళ్ళు వాళ్ళు అని అన్నారట. అప్పుడు మీరు మీ అలవాటు ప్రకారం గోళ్ళు కొరుక్కుంటూ వుంటే ఆ గుంట వెధవ "ఇంకేమి తినేవాళ్ళండి – గోళ్లు" అని అన్నాడటగా.

నిజమే ఆ మాట బాగా అన్నాడు ఇంత నాగరికత తెలిసిన కాలములో చదువుకొని బి.ఏ, బి.ఎల్‌లు ప్యాసు అయిన వాళ్లు గోళ్లు తింటుంటే ఎప్పుడో ఇక్ష్వాకులకు పూర్వకాలంలో ఉన్న మనుష్యులు గోళ్లు తిన్నారనటంలో విపరీతం ఏముంది ? మీసాలు కూడా చీకే వాళ్ళంటే మరీ బాగుండేది అని ఎత్తి పొడుస్తుంది. ఇటువంటివి చాలా ఉన్నవి. ఇంతకు ఇప్పుడు చెప్పదలచుకొన్నదేమిటంటే సరే ఆ రోజు నేను తెచ్చింది చూపించమంటే చూపించనన్నాను. ఎట్లా చెబుతుందో చూద్దామని అనుకొని ఎవరయినా కుర్రవాడు చెప్పేశాడా ఏంరా బాబు ? దారిలో ఎవరెవరు కనిపించారు చెప్మా అని కొంచెం పరధ్యానంగా ఆలోచిస్తుంటే గబగబ వచ్చి చీరను లాక్కొని చీరా! మీరు కొన్నది అని అన్నది. చీర అటు ఇటు పరకాయించి చూచింది. ఊరుకొన్నది.

నా వళ్ళు చల్లబడ్డది నేననుకొన్న సంతోషమేది? నేననుకొన్న సరదా అంతా సమసిపోయింది. అటు తరువాత ఏమన్నదో తెలుసునా ? సిగ్గుచేటు మొదట ఊరుకొన్నది నేను – చీర బాగున్నదా అని అడిగాను.

బాగుండ కేమిలెండి బాగున్నది. ఏమన్నా అంటే కోపమాయెను. మొన్న సుబ్బమ్మ కొన్న చీర చూచారా ? పండంటి చీర పదిరూపాయలకు కొన్నది. ఆ చీర

చూడండి. ఈ చీర చూడండి. ఈ చీర తెలతెలబోతున్నది చేసేవన్నీ ఇటువంటి బేరాలు. ఏమన్నా అంటే కోపమాయె అని అన్నది. ఇంకేముంది కొండవిరిగి మీదపడినట్లయింది. గంపెడంత ఆశతో ఎంతో ప్రేమతో తెచ్చిన చీరవలన ఇన్ని మాటలా ! పైగా ముఖం చిట్లించుకొంది. ఇది మా కలహాలకు కారణం.

సంసారం కొంచెం కష్టదశలో ఉండటం వల్ల కిరసనాయిలు డబ్బా తెచ్చుకోలేక సీసాతోనే తెచ్చుకొంటున్నాము నెలరోజుల నుంచి. ఒకరోజున సీసా పట్టుకెళ్ళి కిరసనాయిలు తెచ్చాను. ఆమె వచ్చి చూచి ఇదేమి కిరసనాయిలు, వెధవ కిరసనాయిలు. ఎళ్ళనూనె తెచ్చారేం ? అయ్యయ్యో అని గొణుక్కొంది. ఎంతకు కొన్నారంటే బేడా అర్థణా అని చెప్పాను. అయ్యో పదికాసులే ? ఒక అణా దండగపెట్టారు. ప్రతిదానిలో ఇల్లా పాడుజేస్తుంటె ఏమి సంసారం చేసేది నా మొఖం. ప్రతివాడికీ అదేం పొయ్యేకాలమో కాని, మీ మొఖం చూస్తే ధర ఎక్కువ చెబుతారు అని గట్టిగా అనేసింది. నోరుమూసికొని ఊరుకొన్నాను. ఏమి జేసేది ఇలా కొంతకాలం జరిగింది. మా ఇంట్లో రాచిప్ప ఒకటుండేది. అది పగిలిపోయింది. అందువలన కొత్త రాచిప్ప కావాలని అన్నాను. ఈసారి నీవే తీసుకురా అన్నాను. బజారుకుపోయి రాచిప్ప, కిరసనాయిలు, నిప్పుపెట్టెలు కూడ తెమ్మని చెప్పాను.

బయలుదేరటానికి ఎంతో హడావిడి చేసింది. నేను కూడా వస్తాను. అన్నా దొరలవలె మనమూ – చరచరమనుకొంటూ – పరచకెడదాము రావె – అని పాట పాడాను. కాంతానికి ఎక్కడలేని సిగ్గు వచ్చింది, నన్ను రావద్దన్నది. నేను వస్తానన్నాను. నేను వస్తే తాను బజారుకు పోవటం మానుకొంటానన్నది. సరే ఏం జేసేది ? పోనీలెమ్మని ఊరుకొన్నాను. బజారుకు పోవాలంటే మనము పైన ఏదో ఉత్తరీయం వేసుకొని బయలుదేరుతాము. కాంతం బజారుకు వెళ్లేటందుకు బ్రహ్మ ప్రయత్నం చేసింది. తలదువ్వి పూలు పెట్టుకొంది. ఊదా చీర కట్టి బయలుదేరింది. చివరికెల్లాగో బావమరిది పదిఏండ్ల గుంట వెధవ ఆమెకు తోడు. జట్కాబండి కట్టించుకొని పొమ్మన్నాను. ఎందుకు అదో దండగ అని కాలి నడకమీదనే బయలుదేరింది. నేను బడిలోకి వెళ్లిపోయినాను.

బజారులో జరిగిన విషయం అంతా తరువాత మా బావమరిది చెప్పాడు. రాచిప్ప దుకాణం దగ్గర ఒక ఘంటసేపు బేరం చేసిందట – ఆ రాచిప్ప కాదని ఈ రాచిప్ప ఇది కాదని అది తెప్పించి వాడి దుంప తెంపి – ఆఖరుకు ఒకటి కొన్నది.

ఇక కిరసనాయిలు కొంటానికి బయలుదేరింది. ఇక్కడ వచ్చిన ఉపద్రవం. నేను సీసా బేడా అర్థణాకు తెచ్చాను. తాను సీతమ్మకొన్న ధర ప్రకారం అణన్నరకు పోయించుకు రావలె. ఏ కొట్లో అడిగినా బేడా అర్థణా మూడు అణాలు చెప్పటం ప్రారంభించినారు. అప్పుడు ఏమనుకొంది "బేడా అర్థణాకు పోయించుకు వెళ్ళితినా నా గొప్ప ఏముంది. ఇదివరకు ఆయనను విసుక్కొన్నందుకు నాకు మళ్ళీ వడ్డీతో కూడా చివాట్లు తగిలిస్తారు అనుకొని ఎల్లాగయినా తక్కువకు పోయించుకుపోవలెనని పట్టుపట్టింది. పట్టుపడితే – యమపట్టు. నాలుగు బజార్లు తిరిగింది. అదేమి అన్యాయమో కాని ఎక్కడా ససేమిరా తక్కువకు పోయమన్నారు. "ఆ! అప్పుడే అనుకొన్నా. ఆ సుబ్బమ్మ ముండ ఎదురుగా వచ్చింది. అది వస్తే ఏం పని జేయబోయినా ఆ పనిపాడే" అని సుబ్బమ్మను తిట్టి ముఖానా చెమటబొట్లు గోల చిమ్ముకుంటా ధైర్యంతో మళ్ళీ బయలుదేరింది. ఎంతో తిరిగింది. కాని కార్యం లేకపోయింది. బజారు ధరలు ఇంతే కాబోలు పాపం ఆయన విషయమై అన్యాయంగా విసుక్కొనేదాన్ని అని కొంతసేపు విచారించి మళ్ళీ ఎక్కడనైనా పోయక పోతారా బేరం చేస్తే అని చిల్లర దుకాణాల మీదికి పోయింది.

ఏమోయి తెల్లనూనె ఎల్లా పోస్తావు సీసా ?

పదికాసులండీ.

మేము బేరం చేసే వచ్చాము. అక్కడ బేడాకు పోస్తామనే అన్నారు. అణన్నరకు పోయమన్నాను ఆ కాడికి పోస్తావా ?

– ఎబ్బే ! మీ తోడండి ! బజారు ధర అంతేనండి. మీ బోటి గొప్ప మారాజులే బేరం చేస్తే మేము ఎల్లా బ్రతకాలండీ అన్నాడు.

– కాదు మా యింటి ప్రక్కన కామమ్మ పోయించుకొంది ఆ కాడికి పోస్తావా ?

– గిట్టదండి.

సరేలే పోనీ అని వెళ్ళిపోయింది. నాలుగు గంటలైనా కూడా ఎండాకాలం కావటం చేత వేడి ఎక్కువగానే ఉంది. కాంతం ముఖం వాడిపోయింది. చెమట ముత్యాలలాగా ముఖమంతా ఏర్పడ్డది. పాపం ఇంకా తిరగటం మొదలెట్టింది. ఒక మూల ఒక అరవవాడు ఒక డబ్బా నూనె పెట్టుకొని మారుబేరానికి అమ్ముకొంటున్నాడు. వాడి దగ్గరకు కాంతం వెళ్ళి,

ఎల్లా పోస్తావోయి తెల్లనూనె ?

"రొంబ నల్లనూనె ఉంది అమ్మా రెండు అణాన్నరా సీసా"

"నల్లనూనె ఏమిటి నాకొద్దు అది. తెల్లనూనె ఉన్నదా బేరం చేయకుమరి అణన్నరకు పొయ్యి".

బజారులో అంతా ధరయిదే. అమ్మ మంచి నూనె పోస్తాను. నల్లనూనె అంటే రొంబ మంచిదిదా ఉంది.

అణన్నరకు పోస్తావా ?

బేడా అర్ధణా తక్కువ రాదు.

సరే పోనీలే అని కాంతం బయలుదేరింది. కొంచెం దూరం పోయిన తరువాత పిలిచి,

"అమ్మా, అమ్మణీ రాఅమ్మ అట్లా పూడుస్తావేమి. ఏదో ఒక వెలకు పోయించుకోమీ"

"పూడవటం ఏమిటి నీ బుగ్గి – అణన్నరకు సీసా పొయ్యి

"ఒకటి ముక్కాలు అణా – ఏమమ్మా ఏమంటావు"

"అణన్నరే"

'సరిద ! నీవు చూస్తే రొంబ గట్టి మనిషిదిం కన్పడతావు తే. అమ్మ సీసా – ఇది రహస్యంగా ఉంచు – ఏమో షాహుకారుకు తెలియకుండా తెచ్చిన సొమ్ము ఇది. మీ అంటి వారికి అమ్మి బ్రతుకుతాను ఎంత వస్తే అంతే కదా.

సరే పొయ్యి అన్నది కాంతం ! డబ్బాలో నుంచి వాడు తెల్లటి నూనె పోస్తుంటే కాంతం ముఖం వికసించింది. పుష్పం లాంటి నూనె తక్కువ ధరలో వచ్చింది. దొంగ సొమ్మో దొర సొమ్మో నిప్పు పెట్టెలు కూడా అక్కడే చౌకగా పావలాకు కొని ఇంటి దారి పట్టింది. నేను డజను ఆరు అణాలకు కొంటె తాను తక్కువ ధరకే కొని తెచ్చింది.

అప్పటికప్పుడే సాయంత్రము పడింది. చీకటి మెల్లగా కమ్ముకొస్తున్నది. నేను స్కూలు నుంచి వచ్చి పడక కుర్చీలో కూర్చొని పక్కనే బెంచి మీద కూర్చున్న బడిపిల్లలతో మాట్లాడుతున్నాను. కాంతం ఇంకా ఇంటికి రాలేదేమని కొంచెం భయం వేసింది. ఇద్దరు కుర్రవాళ్ళను "బజారువైపుకు పొండిరా" అని పంపాను. నేను మటుకు 'సాహితి' పత్రిక చదువుకొంటూ పడుకొన్నాను.

"దారిలో వెధవముండ వాళ్ళు ఉంటారు. రెండు దెబ్బలేస్తే ఏమిటి దిక్కు అదీ కుర్రవాళ్ళు వెళ్ళారాయ"నని అనుకొంటూ ఉండగానే వీధిలో కాంతం గొంతు వినిపించింది. పిల్లలూ, ఆమె యింట్లోకి వచ్చారు. ఆమె ముఖం పుష్పములాగా వికసించి ఉన్నది. చిన్న చిన్న గంతులు వేసుకొంటూ యింట్లోకి వెళ్ళింది. ఆమె నడకలు, ఆ ముసిముసి నవ్వులు విజయభేరిని నా హృదయంలో ధాం ధాం అని కొట్టినవి. నా గుండె జారిపోయింది. సంగతీ సందర్భాలు బోధపడ్డవి. నా తెలివితక్కువ నేటితో లోకానికి టాం టాం అవుతుంది. కాంతం ప్రత్యక్షంగా "ఇదిగో కిరసనాయిలు అణన్నరకీ కొన్నాను. మీరు ఈ నూనెనే బేడార్థణాకు కొన్నారు" అని చూపించి ఢంకా మీద దెబ్బకొట్టినట్లు నా బుద్ధిమాంద్యాన్ని ప్రపంచానికి తెలియపరుస్తుంది. అదీగాక హైస్కూలు పిల్లలు నా దగ్గర ఉన్నారు. వాళ్ళు ఉన్నారని ఏమైనా జంకుతుందా ఎవరున్నాసరే, భగవంతుడున్నాసరే, అనవలసిన మాట అనే తీరుతుంది. నదురూ బెదురూ లేదు. పరాజయం పొందటానికి సిద్ధపడి కూర్చున్నా ఏం చేసేది ?

లోపల వస్తువులు పెట్టి – చూచారా మరి. ఏమైన అంటే మీకు కోపం అని ఉపోద్ఘాతం మొదలుపెట్టింది నేనేమీ జవాబు ఇవ్వక పూర్వమే తిరిగి ఉపక్రమించి – మరి ఏమన్నా అంటే కోపమాయె, మీకు సంసారం చక్కగా చేసుకోవటం తెలియదు – అని దీర్ఘోపన్యాసానికి పూనుకొన్నది.

నేను తెలియక ఏం జేశాను అన్నాను.

ఏం జేశారని చెప్పేది. ప్రతి వస్తువు కొనడంలోనూ ఒక అణా ఎక్కువ పెడతారాయె. అణాలు పోగొట్టితే రూపాయలు ఎల్లా మిగులుతవి ? బేరం చేయటం తెలియదాయె. ఆడదాన్ని నేను వెళ్ళి ఎన్నని బేరం చేసేది. మీరు ఆరు అణాలకు కొన్న రాచిప్ప నేను అయిదణాలన్నరకే కొన్నాను. కిరసనాయిలు ఒక అణా తక్కువకే కొన్నాను. నిప్పుపెట్టెలు చౌకగా కొన్నాను. ఈ మూడు వస్తువులలో ఎంత లాభం కలిగిందో చూడండి. మీరు కొంటే ఎంత నష్టం కలిగేదో ! మీరు ఇల్లాగే చేస్తే సంసారం దివాల అవుతుందంటే విపరీతమేమున్నది అని సరసంగా ఉపన్యాసం ముగించింది.

నేను అట్టే మాట్లాడక కిరసనాయిలు ఎట్లా ఇచ్చాడబ్బా అని ఆలోచించాను. నిజంగా తెలివితక్కువ బేరం చేశాననుకొన్నాను. కాంతం నిజంగా తెలివిగలదని తీర్మానించుకొన్నాను. తెలివిగలది కాకపోతే కిరసనాయిలు, నిప్పుపెట్టెలు అంత సరసమైన ధరకు ఎట్లా తెస్తుంది చెప్పండి ? ఆఖరుకు నేనన్నాను "సరేలే. నాతో వాదము ఏమిటి? లోపలికి పోయి దీపం వెలిగించి భోజనం ఏర్పాటు చెయ్యి" అన్నాను.

"అదెంతలోకి లెండి ? మీ బేరానికి చెప్పాను. ఇక నుంచి అయినా జాగ్రత్తగా ఉండండి" అని లోపలికి పోయింది.

కాంతం లోపలికి పోయి చమురు బుడ్డిలోను, లాంతరులోను పోసి వెలిగించుటకు నిప్పుపెట్టె వెలిగిస్తే తుప్‌తుప్‌మని ఆరిపోయింది. రెండోపుల్ల గీచినా అంతే అయింది. అయిదారు పుల్లలు గీచినది. అన్నీ అంతే అయినవి. కాంతం కొంచెం వివర్ణ అయ్యింది.

"ఏమబ్బా !"

"ఏమబ్బా ఏమిటి ? అవి మండవు."

"మండకేమి ? రేపు అవే మండుతవి. ఇవ్వాళ తడిసినవి" అన్నది కాంతం.

"నడి ఎండాకాలంలో తడవడమేమిటి. అందులో ఇప్పుడే ప్యాకెట్టు విప్పుతుంటివి"

"మరి ఎందుచేత నంటారు?"

"ఎందుచతనో" అని గట్టిగా నవ్వాను.

మోసపోయినానా ఏమిటి చెప్మా అని అనుకొంది కాబోలు. పాపం మళ్ళీ గీచి చూచింది. మండలేదు. బడిపిల్లలంతా విరగబడి నవ్వుతున్నారు. నేను వెంటనే ఒక పిల్లవాణ్ణి నరసమ్మగారింటికి పంపి అగ్గిపెట్టె తెప్పించాను.

లాంతరు తుడిచి వత్తి కత్తిరించి నిప్పుపెట్టె వెలిగించితే అదేమి చిత్రమోకాని వెలగదు. వత్తిపైకిలాగి మళ్ళీ వెలిగించినా అంతే. చమురు ఎక్కటంలేదేమో అని చమురులో ముంచింది వత్తిని. అటు తరువాత వెలిగించినా వెలగలేదు. పిల్లకాయలు విరగబడి నవ్వినారు. ఎన్నిసార్లు చమురులో ముంచి వెలిగించినా వత్తి ససేమిరా వెలగలేదు. పైగా చిటపట లాడుతుంది.

నాకూ అంతకంటే నవ్వొచ్చింది. అంతా కలిసి నవ్వాము.

కాంతం నన్ను తెలివితక్కువవాణ్ణి అని విసుక్కున్న మాటలన్ని జ్ఞాపకం వచ్చి ఒక్కమారు కసి తీర్చుకోవలెనని.

"ఇదుగో కనబడ్డదా తెలివిగల బేరం ? మహామేధావివి తెచ్చావు వస్తువులు చౌకగా ! ఇంటి దగ్గర కూర్చొని బజారు నుండి చచ్చిచెడి తెస్తే అది బాగుండలేదు. ఇది బాగుండలేదు. వంకాయలు లేతగా లేవు. చీర పండులాగ ఎఱ్ఱగా లేదు. అనటం అనుకొన్నావా" అన్నాను.

కాంతానికి ఎక్కడలేని అభిమానమూ సిగ్గూ దొంతర్ల క్రింద వచ్చినవి. కొంచంసేపైన తరువాత ఏమనుకొందో లేచి చిరునవ్వు తెచ్చుకొని నిజంగా మోసం అంది అపజయం సూచించే డగ్గుత్తికతో –

"సందేహ మేమిటి ఎక్కడ కొన్నావు"

"రావిచెట్టు క్రింద అరవవాడి కొట్లో"

"అక్కడే కొన్నావు ? వాడు టక్కరుముండావాడు. వాడు చమురులో బూడిదనీళ్ళు కలిపి మోసం చేస్తాడు. మాకు తెలుసు. అందుకని అక్కడికి వెళ్ళము. నిప్పుపెట్టెలు మాయవి అవి మండవు. ఇంకేం కిరసనాయిలు పారబొయ్యి అన్నాను. అప్పుడు కుర్రవాడిని బజారుకు పంపి నూనె తెప్పించి దీపం వెలిగించుకొని వంట వండుకొని భోజనం చేసేసరికి పదకొండు గంటలయింది.

(1962)